

ГЕОГРАФИЯЛЫҚ ҚАРТАЛАР ЖӘНЕ КАРТОГРАФИЯ.

ГЕОГРАФИЯЛЫҚ КАРТАЛАРДЫҢ МАҢЫЗЫ:

***Географиялық карталар* – дегеніміз
математикалық жолмен анықталып,
кішірейтілген және жинақталған жер
бетінің пішінің көрінісі.**

ГЕОГРАФИЯЛЫҚ КАРТА ЖӘНЕ ОНЫҢ ҚАСИЕТТЕРІ.

Карталардың негізін : *кортोगрафиялық кескіндеулер, математикалық негіз, көмекші жабдықтар және қосымша мәліметтерден тұрады.*

Ол картада бейнеленген объектілердің орналасы, қасиеттері, өзара байланысы, қозғалысы мен дамуы туралы мәлімет береді.

Жалпы географиялық карталар

```
graph TD; A[Жалпы географиялық карталар] --> B[Математикалық негіз]; A --> C[Кортографиялық кескіндеулер];
```

A flowchart with a top box labeled 'Жалпы географиялық карталар' (General geographical maps) in light blue. Two arrows point down from this box to two separate boxes below. The left box is dark blue and labeled 'Математикалық негіз' (Mathematical basis). The right box is green and labeled 'Кортографиялық кескіндеулер' (Cartographic representation). The bottom of the slide features a decorative geometric pattern with orange, teal, and light blue triangles.

Математикалық негіз

Кортографиялық
кескіндеулер

Математикалық негіз

```
graph TD; A[Математикалық негіз] --> B[Проекция]; A --> C[Масштаб]; A --> D[Геодезиялық негіз]; B --> E[Жинақтау]; C --> E;
```

Проекция

Масштаб

Геодезиялық
негіз

Жинақтау

Картографиялық кескіндеулер

Жер бедері

Гидрография

Климаттық

Өсімдіктер топырақ

Елді мекендер

Қатынас жолдары
мен байланыс
құралдары

Саяси – әкімшілік бөліну

Экономика мен мәдинет

Картаның аса маңызды элементтердің бірі – оның *түсіндірме бөлігі* болып табылады.

Түсіндірме бөлік – *шартты белгілер, мәтіндік түсіндірме және кестеге жіктеледі.*

**Карта масштабында кескіндеуге сәйкес
келетін объектілер *аудандық,*
сызықты және масштабтан тыс
шартты белгілер арқылы беріледі.**

Аудандық	СЫЗЫҚТЫ	Масштабтан тыс
- Орман алқаптары. - Шалғын. - Көл. - Батпақ және т.б.	- Өзен. - Жол. - Шекара. - Құбыр.	- Жекелеген өндіріс орындары. - Электрстансалар. - Әуежайлар. - Ескерткіштер және т.б.

**Тақырыптық карталарда кескіндеудің
басқа да әдістері қолданылады.
Оларға : Сапалық түс әдісі,
Изосызықтар,
Қозғалыс сызықтары.**

САПАЛЫҚ ТҮС ӘДІСІ.

Мысалы : саяси карталарда әртүрлі түспен мемлекеттердің алып жатқан аумақтары, әкімшілік карталарда аймақ, облыс, аудан және т.б. бөліктері боялады.

ИЗОСЫЗЫҚТАР.

Изосызықтар – әдісі жалпы географиялықта, тақырыптық та карталарда қолданылады.

Изосызықтарға : горизонтальдар, изобара, изогиета, изотерма сызықтары жатады.

Картада бірдей нүктелерді қосатын қисық сызықтарды изосызықтар деп атайды.

